

2019-11-14
S2019/04728/FST (delvis)

Socialdepartementet

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Box 6070
102 31 Stockholm

Uppdrag att stärka förutsättningarna för strategisk ledarskapsutveckling inom kommunalt finansierad vård och omsorg

Regeringens beslut

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys får i uppdrag att ta fram ett underlag till nationella insatser för utveckling och samordning av ledarskapsfrågor inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Myndigheten ska bl.a. belysa förutsättningarna för ledarskap, tillgänglighet till ledarskapsutbildningar, möjliga samverkansarenor mellan olika aktörer samt behovet av kunskapsunderlag.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska samråda särskilt med den nationella samordnaren för en hållbar kompetensförsörjning inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre (S 2019:04) i syfte att tillvarata eventuella gemensamma kunskaper och erfarenheter. Myndigheten ska även inhämta synpunkter från berörda aktörer, bl.a. Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Skolverket, Universitetskanslersämbetet, Arbetsförmedlingen samt relevanta fackförbund och arbetsgivarorganisationer.

För uppdragets genomförande under 2019 får Myndigheten för vård- och omsorgsanalys använda högst 200 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, anslagsposten 8 Utvecklingsmedel – Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter en rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2019. Medel som inte har utnyttjats för genomförande av uppdraget under 2019 ska återbetalas till Kammarkollegiet senast

den 31 mars 2020. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 24 februari 2021.

Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

Ärendet

Ett gott ledarskap inom äldreomsorgens verksamheter bidrar till ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. Huvudansvaret för ledarskapsutveckling ligger hos huvudmännen. För att bibehålla en äldreomsorg av god kvalitet behöver tillgången till personal med rätt kompetens säkras. Arbetsgivarnas förmåga att rekrytera och behålla personer med rätt kompetens till yrken inom äldreomsorgen är avgörande för att uppfylla det framtida kompetensförsörjningsbehovet inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Ledarskapet har en nyckelroll för att verksamheterna inom äldreomsorgen ska bemannas med rätt kompetens för uppgifterna samt skapa förutsättningar för en effektiv organisation och god arbetsmiljö. Inte minst kommer högre krav på samordnade insatser och digitalisering medföra behov av förändrade arbetssätt.

Det har i flera rapporter framkommit att ledarskapet i kommunalt finansierad vård och omsorg behöver förbättras. Då det är en kvinno-dominerad bransch är också andelen kvinnliga chefer hög. Chefer inom äldreomsorgen har ofta ansvar för flera verksamheter och stora personalgrupper. Detta ställer höga krav på enhetscheferna som samtidigt med ledningen av det dagliga arbetet även ska utveckla verksamheten med begränsade resurser. Förutsättningarna för ett gott ledarskap handlar också om att bl.a. ha möjlighet till att leda och följa upp medarbetarnas arbetsförhållanden, ha tillgång till nätverk för erfarenhetsutbyte, kunskap om konflikthantering samt förmåga att ge och få feedback.

Den 7 november 2019 tillsatte regeringen en nationell samordnare för hållbar kompetensförsörjning inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Uppdraget innefattar bl.a. att stärka ledarskapet i verksamheterna.

Socialstyrelsen fick den 18 oktober 2012 (S2012/07252/FST) i uppdrag av regeringen att upphandla en nationell ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer på högskolenivå. Denna utbildningssatsning pågick under åren 2013–2015. Enligt Socialstyrelsens slutrapport genomförde nästan 20 procent av målgruppen utbildningen där deltagare från 209 olika kommuner var representerade. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska bl.a. med utgångspunkt i resultatet av den nationella ledarskapsutbildningen lämna ett underlag med bedömningar och rekommendationer för nationella insatser för strategisk ledarskapsutveckling inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Underlaget ska avgränsas till beslut som regeringen förfogar över. Uppdraget innefattar dock inte att lämna författningsförslag.

Regeringen avser att avsätta 1 800 000 kronor 2020 och 200 000 kronor 2021.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Anna Gralberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/Samordningskansliet

Socialdepartementet/Enheten för folkhälsa och sjukvård

Socialdepartementet/Enheten för samordning och stöd

Arbetsmarknadsdepartementet/Jämställdhetsenheten

Arbetsmarknadsdepartementet/Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Utbildningsdepartementet/Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten

Finansdepartementet/Kommunenheten

Finansdepartementet/Budgetavdelningen

Nationell samordnare för en hållbar kompetensförsörjning inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre (S 2019:04)

Arbetsförmedlingen

Kammarkollegiet

Skolverket

Socialstyrelsen

Universitetskanslerämbetet

Sveriges Kommuner och Landsting